

Περ. Κριτικά Φύλλα τεύχος 28-30 Δεκέμβριος 1975

Η κριτική του βιβλίου

Ελένης Λαδιά: Άρθρα για την καβαφική ποίηση, «Φέξης» 1975, σελ. 80

Η νεαρή συγγραφέυς Ελένη Λαδιά, γνωστή από την πεζογραφική της εργασία («Παραστάσεις κρατήρος» και «Αποσπασματική σχέση»), που χαρακτηρίζεται από μια ιδιότυπη προσωπική αίσθηση, έρχεται με τη συλλογή αυτή των μεστών και πυκνών δοκιμίων της για την καβαφική ποίηση να μας υποδείξει τον σωστό δρόμο, όπου πρέπει να επιστέψουν οι καβαφικές μελέτες. Έρχεται η αισθαντική δοκιμιογράφος με την αγνή διάθεση να μας πη καθαρά και ξάστερα πώς ξεφύγαμε από την ουσία, που είναι το έργο του Καβάφη, κι ασχολούμαστε με τα προσωπικά μας καβαφολογώντας αφόρητα για το σύνολο του αναγνωστικού κοινού, που δεν δίνει δεκάρα για τους καυγάδες μας. Και μας το λέγει αυτό με τα λιτά και διεισδυτικά της κείμενα, που περιστρέφονται όλα γύρω από κεντρικούς πυρήνες της καβαφικής ποίησης, χωρίς να ξεπέφτη σε κοινοτοπίες, αλλά προσφέροντας τη δικιά της συμβολή στη σωστή και ολοκληρωμένη εκτίμηση του έργου του μεγάλου, του «εδικού» μας ποιητή. Σύσχετιζοντας καβαφικούς στίχους με παραστάσεις αγγείων προσδιορίζοντας την Ελλάδα και τον ελληνισμό του Καβάφη, προσεγγίζει πτυχές του έργου του ελάχιστα ως τώρα συνειδητοποιημένες, ενώ ανατέμνει σε βάθος το ερωτικό στοιχείο στο «μοναδικό κι ανεπανάληπτο» έργο του, όχι από καμμιά νοσηρή οπτική γωνία, αλλά από την καθαρά ποιητική και ανθρώπινη πλευρά, που αυτή κατά κύριο λόγο μας ενδιαφέρει. Βέβαια, ορισμένα δοκίμια, όπως αυτό για την αγαπημένη πόλη του ποιητή θίγουν απλώς το θέμα. Είναι όμως ποτέ δυνατό να εξαντληθεί ένας ποιητής σαν τον Καβάφη, στα πλαίσια ενός δοκιμίου; Μας κερδίζει το σύνολο της εργασίας της Ελ. Λαδιά, μιας εργασίας που διακρίνεται για τον αυθορμητισμό και την απλότητά της, κάνοντας πέρα τις φιλολογίες και τα «τέτοια». Γιατί το σύνολο αυτό δείχνει ότι όχι μόνο έχει βαθιά κατανοήσει τα μηνύματα του εξάιρετου Αλεξανδρινού ποιητή, αλλά ξέρει πώς να τα προβάλει και να τα αναλύσει. Τα «Άρθρα για την καβαφική ποίηση» είναι αναμφισβήτητα ένα βιβλίο που θα πάρει τη θέση του στην απέραντη καβαφική βιβλιοθάλασσα.